

[Ministeren for handel, industri og søfart.] tunge vej — som foreskrevet i de konservervare recepter — havde måske været uundgåelig.

Isoleret betragtet ville et underskud af den nævnte størrelse ikke volde så store betænkeligheder, og jeg tror, man på denne baggrund vil forstå, at det var fuldtud berettiget, når regeringen i juni måned overfor partiformændene erklærede, at man ønskede at nå frem til en vis yderligere afklaring, før man greb ind, hvilket partiformændene jo iøvrigt heller ikke gjorde indvendinger imod.

Hvad var det nu, regeringen ønskede en sikrere viden om, før man drog sine endelige konklusioner?

Det var for det første den europæiske betalingsordning, hvis komplicerede problemer jeg i det foregående har givet et rids af.

Det var for det andet udsigterne for høstens størrelse, hvor blot relativt små svingninger kan blive afgørende for millionbeløb på valutaregnskabet — og hvor en relativ god høst nu heldigvis synes sikker.

Det var for det tredje den ordning af gamle valutagældsposter, som regeringen tilstræber i forbindelse med betalingsordningens ikrafttræden. Alle forhandlinger herom er endnu ikke afsluttet, men som det vil være offentligheden bekendt, er det lykkedes at træffe en ordning med England, således at den del af Englandsgælden fra den forrige regerings tid, det ikke er lykkedes os at tilbagebetale, bliver lagt fast i en 10-årig afdragsordning. Herved skulle „valutapuklen“'s sørgelige kapitel i Danmarks økonomiske historie nærme sig sin afslutning.

For det fjerde ønskede regeringen, hvis det var muligt, en bedre klaring over den fremtidige prisudvikling. Denne faktor — prislefaktoren — er i virkeligheden den mest afgørende, og jeg skal om lidt i en omtale af årsagerne til valutavanskelighederne komme nærmere ind på den. Her er det nok at sige, at medens der endnu, da partiformandsmødet afholdtes henimod slutningen af juni måned, var håb om, at de fremtidige valutaproblemer ville blive væsentligt lettet gennem visse prisfald på de råvarer, vi køber i udlandet — prisfald der kunne spores tydeligt i midten af juni —, så betød Korea-krigens udbrud, at disse håb brast på afgørende måde. Priserne på vore importvarer røg på ny i vejret, og det lod sig forudse, at vor valutasisituation fremover ville blive yderligere anspændt. Selvom vi ved de

Englandsforhandlinger, der er fastsat til september, får vore berettigede krav indfriet, kan det ikke rette situationen op.

I løbet af juli blev alle disse forhold så vidt afklaret, at det blev muligt at gøre et — naturligvis meget usikkert, men dog illustrerende — skøn over udsigterne for 1951. Det er disse udsigter i langt højere grad end forholdene i år, der gør de forholdsregler, regeringen i dag foreslår, uomgængeligt nødvendige

Prisudviklingen, gældsafdragene og reduktionen i Marshallhjælpen peger alt sammen i retning af, at man for 1951 må regne med et meget betydeligt underskud på betalingsbalancen, medmindre der iværksættes foranstaltninger, som vil kunne formindske gabet mellem valutaindtægter og valutaudgifter.

I det foreløbige skøn over handelsbalancen for 1951 har man ment at kunne regne med en eksportforøgelse i forhold til 1950 på omkring 150 mill. kr. Importværdien er for 1951 anslået til nogenlunde samme størrelse som i 1950, altså ca. 5,4 milliarder kr. Dette skulle altså betyde, at vi kan forvente, at handelsbalancen for 1951 bliver ca. 150 mill. kr. bedre, end den har været i år. Imidlertid må man hertil føje andre faktorer. I 1950 har vi disponeret over kapitalindtægter på ca. 700 mill. kr., først og fremmest Marshallhjælpen, der udgør 600 mill. kr. Tilsvarende kapitalindtægter kan for 1951 kun anslås til 400 mill. kr., altså 300 mill. kr. mindre end i indeværende år. Sammenligner man den forventede udvikling for 1950 med det foreløbige skøn over betalingsbalancen for 1951, kommer man altså til det resultat, at handelsbalancen vel kan forventes forbedret med 150 mill. kr., men at kapitalbalancen, fortrinsvis i kraft af Marshallhjælpens nedgang, samtidig vil forringes med ca. 300 mill. kr. Dette giver en nettoforringelse i valutastillingen for 1951 i forhold til 1950 med ca. 150 mill. kr. Da vi for 1950 regner med et underskud på 350 mill. kr., skal vi altså for at finde det forventede underskud for 1951 lægge 150 mill. kr. hertil og når på denne måde frem til at måtte forudse for det kommende år, 1951, et valutaunderskud på ca. 500 mill. kr.

Af det forventede underskud for 1950 på i alt ca. 350 mill. kr. er, som jeg tidligere har antydnet, 250 mill. kr. allerede dækket. Det vil altså sige, at den situation, vi står overfor, når vi ønsker at betragte tidsrummet fra nu af indtil udgangen af næste år, tegner sig sådan, at vi for resten af indeværende år skal dække et underskud på